

Det er meget muligt, at det ærede Medlem fra Bornholm (Falleisen), som har en særlig Opfordring til at interessere sig for saadanne Spørgsmaal, har Ret, naar han erklærer det for at være en fuldstændig Skandale, at vort Arsenal ikke allerede for lang Tid siden har været i Besiddelse af Dampmaskiner, og at vi ikke for lang Tid siden have haft et saadant Værksted som det, der nu er indrettet. Lad os forudsætte, at dette er rigtigt; men er det da ikke uforsvarligt af alle de foregaaende Krigsbestyrelser, at de have ladet dette Spørgsmaal ligge hen, istedetfor at komme til den bevilgende Magt og begjære Penge til Noget, der er saa nyttigt som dette Værksted og disse Dampmaskiner? Intet kan være urigtigere end den Paastand, at Bevillingsmagten skalde være karrig med den Slags Ting, naar en Jagminister træder op og erklærer dem for nødvendige; men kan Nødvendigheden og Rigtigheden af disse Ting forsvare, at man for 100,000 Rbd., der ere bevilgede til Anskaffelsen af nye Geværer, under den Forudsætning, at Opgaven var saa hurtigt som muligt at tilvejebringe en ny Udrustning, har gjort Anlæg, der høre til en ganske anden Kategori af Statsudgifter, og som ialtsald paa ingen Maade tør erklæres at være overordentlige eller extraordinaire, som der staaer i Bevillingen, men som tværtimod i høieste Grad ere ordinære? Jeg forstaaer ikke, hvorledes det er muligt. Der er sagt, at det ikke har noget Videre at bethde, at den hele Bygning ligger i umiddelbar Nærhed af Geheimearchivet og det kongelige Bibliothek, to af de største og værdifuldeste Samlinger, vort Fædreland eier, efter som der allerede staaer en Dampmaskine tæt ved i Generalstabens Lokaler. Jeg har idag erfaret, at denne Maskine er et Varmeapparat for Lokalerne. Jeg troer nu ikke, at en Dampmaskine, der tjener til at opvarme et Lokale, let kan sammenlignes med Maskiner, som ere bestemte til at drive Værksteder og Fabrikker, men ialtsald er det vist, at en Dampmaskine, ved hvilken der laves Patroner, hvori der er

Kruidt og en Lændsats, er ulige farligere end Maskiner, som tjene til at opvarme Lokaler. Enden det har været rigtigt eller ikke at opføre Bygningen, finder jeg det i høi Grad uforsvarligt at lægge den paa et saadant Sted, hvor en uberegnelig Ulykke kan indtræffe, saasnart et efter en sikker Regel givet Tilfælde indtræffer, hvorved Noget skeer paa dette Værksted. Det er en fast Regel, at der indtræffer Ulykker paa saadanne Fabrikker, og man har da udsat de to væsentligste og værdifuldeste Samlinger, som vor Stat eier, for Faren derved. Dette er nu endda det mindre Væsentlige, men Hovedsagen er, at Staten har opført en selvstændig Fabrik, og der er et eiendommeligt Forhold, som gjør denne Handling endnu mere urigtig, hvilket dog mærkeligt nok ikke er blevet berørt under den foregaaende Diskussion om Finantsloven. Der eksisterer nemlig allerede en Art Statsfabrik til Forarbejdelse af Vaaben; den hedder Hellebæk Geværfabrik og ligger Nord for Helsingør. Det er bekjendt, at Staten ligeoverfor denne Fabrik befinder sig i et af de absurde Forhold, der ere nedarbejdede fra gammel Tid, og som der ikke har været Alvor og Kraft nok hos Bestyrelsen til at søge hævet. Hellebæk Geværfabrik, der er oprettet i forrige Aarhundrede, blev, efterat have paaført Landets Kasse store Tab, stillet til offentlig Auction, og blandt Vilkaarene ved denne var ogsaa, at Staten indgik den Forpligtelse aarlig at bestille for et vist Beløb hos denne Fabrik. Det lykkedes ikke at opnaae Salg, men den daværende Statsminister Grev Schimmelmann kjøbte nogen Tid efter underhaanden Fabrikken paa de samme Vilkaar, der havde været fastsatte ved Auctionen. Der blev udstedt Skjøde derpaa den 3die Mai 1769, som senere er blevet suppleret ved en Kongelig Resolution, jeg troer af 1819, der forøvrigt ikke er saa utvetydig som Skjødet, og i Kraft af disse forskjellige Bestemmelser er Forholdet mellem Staten og Hellebæk Geværfabrik nu dette, at der aarlig hos denne skal bestilles for 45,600 Rbd. Geværarbejde; naar Staten ikke bestiller